

Vysoká škola hotelová v Praze

katedra cestovního tuchu

GEOGRAFIE CESTOVNÍHO RUCHU

Studijní opora pro kombinovanou formu studia

MGR. VĚRA FIŠEROVÁ

Praha 2015

Výuka předmětu CR 030 Geografie cestovního ruchu

v kombinované formě studia

Identifikace předmětu

Znak:

Název: Geografie cestovního ruchu

Určení: Management destinace

Autor: Mgr. Věra Fišerová

Rozsah: Výuka probíhá ve 3 modulech, celkem 60 hodin.

Formou atestace je zkouška (3 kredity)

Přednášející: Mgr. Věra Fišerová

Zkoušející: Mgr. Věra Fišerová

Vymezení cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základy geografie cestovního ruchu a zhodnocení významu geografie pro rozvoj cestovního ruchu. Naučit studenty definovat základní problematiku v oblasti geografie cestovního ruchu. Student bude umět vyjmenovat a vysvětlit základní pojmy týkající se souvislostí geografie a cestovního ruchu. Porozumí aspektům interakce mezi cestovním ruchem a krajinou. Využije teoretické znalosti v praxi, především v rámci zhodnocení předpokladů pro cestovní ruch z pohledu geografického. Student ovládá základní terminologie probírané problematiky. Po absolvování kurzu student dovede zhodnotit činitele rozmístění, určující vztah mezi daným objektem, hospodářské činnosti a teritoriem. Dokáže posoudit význam a úlohu geografie pro cestovní ruch a jeho rozvoj.

Celkový studijní čas:

Harmonogram

Předmět je zařazen do 4 semestru

Přednášky: bloky, hod

Vybavení:

PC

Internet

Odborná literatura

Návod práce se studijními texty

Studijní oporu Geografie cestovního ruchu je nezbytné chápat jako výchozí studijní materiál, který doplňuje vlastní výuku předmětu v prezenční formě studia. Posluchačům by studijní opora měla jednak pomoci orientovat se v základní problematice týkající se geografie cestovního ruchu a jednak by je měla motivovat k aktivní práci s dalšími informačními zdroji. Na konci každé kapitoly jsou uvedeny úkoly k procvičování, které by měly čtenářům nahradit přímou výuku a napomoci ke zpětné vazbě, jak danou problematiku pochopili.

Obsah

Úvodní tutoriál

Průvodce kurzu

Organizace studia

1. První kapitola: Základní rysy světového uspořádání na mapě světa ve

21. století

1.2 Vymezení pojmů v souvislosti se základními rysy světového uspořádání

1.3 Globální problémy lidstva

1.3 Mezinárodní spolupráce, integrační snahy ve světě

2. Druhá kapitola: Předmět geografie cestovního ruchu

2.1 Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu

2.2 Postavení cestovního ruchu v hospodářství

2.3 Vymezení činitelů rozvoje a rozmístění cestovního ruchu

3. Třetí kapitola: Geografie cestovního ruchu v Evropě

3.1 Vymezení makroregionů cestovního ruchu v Evropě

3.2 Geografie cestovního ruchu České republiky

3.3 Geografie cestovního ruchu evropských států

4. Čtvrtá kapitola: Geografie cestovního ruchu ostatních světadílů

4.1 Amerika

4.2 Asie

4.3 Afrika

4.4 Austrálie a Oceánie

Úvodní tutoriál

Průvodce kurzu

Obsahová náplň předmětu

Obecné vymezení geografických pojmů v souvislosti s cestovním ruchem

Vymezení základních rysů světového uspořádání

Globální problémy lidstva v kontextu s cestovním ruchem

Integrační snahy ve světě, mezinárodní spolupráce

Vymezení činitelů rozvoje a rozmístění cestovního ruchu, rozdělení předpokladů cestovního ruchu (lokalizační předpoklady, selektivní předpoklady, realizační předpoklady)

Postavení cestovního ruchu v hospodářství, obslužná sféra

Vymezení makroregionů Evropy

Česká republika- předpoklady cestovního ruchu

Geografie cestovního ruchu makroregionů Evropy

Geografie cestovního ruchu ostatních světadílů (Amerika, Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie)

Studijní literatura:

a) povinná literatura

Hrala, V. Geografie cestovního ruchu: IDEA SERVIS, Praha 2005, ISBN 80-85970-36-8

Zelenka, J., Pásková, M. Cestovní ruch. Výkladový slovník. Praha: Linde Praha 2012

ISBN 978-80-7201-880-2

Holeček, M., Mariot, P., Střída, M. Zeměpis cestovního ruchu Praha 2007: Nakladatelství České geografické společnosti, s.r.o. ISBN 80-86034-64-X

Vystoupil, J., Šauer, M. a kolektiv: Geografie cestovního ruchu České republiky, Plzeň 2011, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk ISBN 978-80-7380-340-7

Hamarnehová, I.: Geografie cestovního ruchu: Evropa, Plzeň 2008, ISBN 978-80-7380-0930-2

Hamarnehová, I.: Geografie turismu- mimoevropská teritoria, Grada Publishing, a.s., 2012 ISBN 978-80-0247-4430-8

b) internetové zdroje

www.mmr.cz, www.czechtourism.cz, www.unwto.org, www.vsh.cz

Cíle výuky předmětu

Po úspěšném a aktivním absolvování výuky:

- a) **Student získá** základní teoretický přehled o geografických pojmech v souvislosti s cestovním ruchem, porozumí aspektům interakce mezi krajinou a cestovním ruchem.
- b) **Student bude umět** vytvořit funkčně chronologický přehled dané lokality a zvládne posoudit předpoklad daného teritoria pro rozvoj cestovního ruchu. Dokáže zhodnotit význam lokalizačních předpokladů a jejich specifík pro určité druhy cestovního ruchu.
- c) **Student bude schopen** samostatně aplikovat získané vědomosti v rámci konkrétního teritoria a určit činitele rozmístění určující vztah mezi objektem, hospodářskou činností a daným teritoriem.

Požadavky ke zkoušce

Předmět CR 030 Geografie cestovního ruchu je zakončen zkouškou, která má formu písemného testu.

Předpokladem pro její zdárné složení je:

aktivní účast na výuce v jednotlivých modulech

prostudování základní literatury a studijní opory

splnění korespondenčních úkolů- formu zvolí vyučující

Organizace studia

Výuka předmětu CR 030 Geografie cestovního ruchu je rozdělena na kontaktní a distanční část a probíhá ve 3 modulech. Kontaktní výuka...Hodiny je realizována v rámci ...soustředění, jde o hodiny přímé výuky. V každém soustředění se uskuteční výuka jednoho modulu, který tvoří dvě povinné části „Tutoriál“ a Průvodce studiem“.

Převážná část kombinované formy studia předmětu CR 030 má sice distanční formu, avšak z hlediska pedagogického přístupu ke studentům a jejich možnostem spolupracovat s vyučujícím (tutorem), jde o průběžnou výuku. Na tutoriálech a ve studijních materiálech jsou zadány úkoly, jejichž splněním student získá náhled na průběžnost svého studia. Komunikace s vyučujícím je zajištěna přes internet (fiserova@vsh.cz) a v průběhu semestru může student navštívit učitele ve vypsanych konzultačních hodinách. V případě problémového tématu může student navštívit přednášky či semináře prezenčního studia. Pokud mu nestačí konzultace telefonická, elektronická, či prostřednictvím výukového prostředí (Informační systém VŠH, dále jen IS), může si domluvit individuální (event kolektivní) konzultaci.

Administrativu studia zajišťuje příslušná referentka studijního oddělení. Všechny kontakty mezi tutorem a studujícím probíhají v rámci IS.

1. modul - Základy teorie cestovního ruchu ve vztahu ke geografii, zhodnocení významu geografie pro rozvoj cestovního ruchu. Prohloubit geografické znalosti, seznámit studenty se současným i nejnápadnějšími znaky na mapě světa v souvislostech s cestovním ruchem.

2. modul – Základní vymezení činitelů cestovního ruchu ve vztahu s funkčně-chronologickou metodou s aspektem na lokalizační předpoklady cestovního ruchu

3. modul- Základní vymezení makroregionů Evropy, charakteristika cestovního ruchu těchto makroregionů a jednotlivých států. Stručná charakteristika ostatních světadílů v kontextu s cestovním ruchem.

Průvodce studiem

V rámci kontaktní části studia je proveden metodický výklad (přednáška) daného tematického celku. Studenti jsou seznámeni s tím co budou studovat z povinné literatury, jaká úskalí je čekají při samostudiu a jak jim bude tutor pomáhat při studiu. Velká pozornost je věnována jejich práci se studijními oporami, které jim nahrazují bezprostřední kontakt s vyučujícím na seminářích. Studijní opory jsou připraveny pro každý tematický okruh. Jejich součástí jsou: cíle, úvod, vlastní výklad tématu, shrnutí vyložené problematiky, klíčové pojmy, úkoly k zopakování procvičení, odkazy na další studijní zdroje a hodnocení. Studijní opory jsou vloženy v rámci IS do části předmětu CR 030, sekce **Manipulace se studijními materiály**.

Při studiu předmětu CR 030 student využívá tři informační zdroje:

Metodologický výklad učitele

Kontaktní výuku

Předepsané učebnice a metodické materiály

1. modul = hodin

Průvodce studiem modulu:

Modul tvoří čtyři tematické okruhy. Každý z nich je probírán samostatně.

1. Základní rysy světového uspořádání na mapě 21. Století
2. Vymezení pojmů v souvislosti se základními rysy světového uspořádání
3. Globální problémy lidstva
4. Mezinárodní spolupráce, integrační snahy ve světě

Výklad vychází z učebnice:

Holeček, M., Mariot, P., Střída, M. (2007) Zeměpis cestovního ruchu: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o. Praha 2007, ISBN 80-86034-64-X

1. kapitola: Základní rysy světového uspořádání

Studijní cíle:

Vymezit nejvýraznější znaky světa v úrovni hospodářského, sociálního a kulturního vývoje na politické mapě světa 21. století

Definovat základní pojmy jádrové oblasti a periferní oblasti a dát do souvislosti s předpoklady pro cestovní ruch

Vysvětlit význam mezinárodní spolupráce a současných integračních snah. Zaměřit se na vytváření nadnárodních ekonomických organizací a vysvětlit význam integrace pro usnadnění ekonomického rozvoje, což umožní překonávat rozdíly v úrovni hospodářství jednotlivých států a dalších vnějších vlivů

Klíčová slova:

Jádrové oblasti, periferní oblasti, globální problémy, mapa světa 21. století, Organizace spojených národů (OSN), Evropská unie (EU), Asijsko- pacifická hospodářská spolupráce (APEC), Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), skupina G7 (G8)

Úvod

Jedním z nejvýraznějších znaků světa je silná nerovnoměrnost v úrovni hospodářského, sociálního a kulturního vývoje. Nerovnoměrnost se projevuje v měřítku celé Země a to jak v rámci světadílů, tak i uvnitř států. Kromě nerovnoměrnosti patří k základním znakům světa na počátku 21. století velká dynamika společenských jevů a procesů. Poměrně rychle probíhají hospodářské, sociální a politické změny. Vlivem technického pokroku se rozměry planety relativně zmenšují, problémy odlehklých území se stávají problémy celosvětovými. Hovoříme o globalizaci světa, která z pohledu cestovního ruchu vede k rozšiřování oblastí jeho dosahu, k šíření cestování jako moderního životního stylu, ke zvyšování váhy cestovního ruchu v ekonomické sféře

Studijní text

Literatura: Holeček, M., Mariot, P., Střída, M. (2007). Zeměpis cestovního ruchu: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o. Praha 2007, kapitola 1.: strana 5 - 15

1.1 Vymezení pojmů v souvislosti se základními rysy světového uspořádání

Nerovnoměrnost se projevuje v měřítku celé Země, všude můžeme sledovat území rozvinutá, kde se soustřeďuje hospodářský a společenský život, a území méně rozvinutá.

Jádrové oblasti jsou nevýznamnější a nejrozvinutější územím, představuje největší soustředění obyvatel, výroby, dopravy, služeb a dalších lidských činností. Životní úroveň obyvatel je zde vysoká, obyvatelé mají vyšší životní náklady, jsou nejčastějšími účastníky cestovního ruchu. Tyto oblasti mají nejlepší předpoklady pro cestovní ruch. Ve světovém měřítku patří mezi jádrové oblasti například větší část západní a střední Evropy, západní a východní pobřeží USA, ostrov Honšú v Japonsku.

Periferní oblasti jsou naopak ty, kde je hospodářská činnost slabší a předpoklady cestovního ruchu jsou méně příznivé. Na Zemi jsou to země s nepříznivými přírodními podmínkami, méně osídlená (pouště, tundra, tajga, velehorské oblasti, tropické deště). Z pohledu světového hospodářství jsou to země velmi hustě zalidněné s nízkou hospodářskou činností. Příkladem mohou být země jižní Asie, střední Afrika, Střední Amerika.

Dynamika společenských jevů a procesů patří k dalším znakům tohoto století. Na současné mapě světa poměrně rychle probíhají výrazné změny hospodářské, politické a sociální. Výsledkem nerovnoměrnosti ve vývoji a dynamiky procesů na Zemi je vznik některých jevů, které postihují více či méně celou naši planetu, nazýváme je **globálními problémy**.

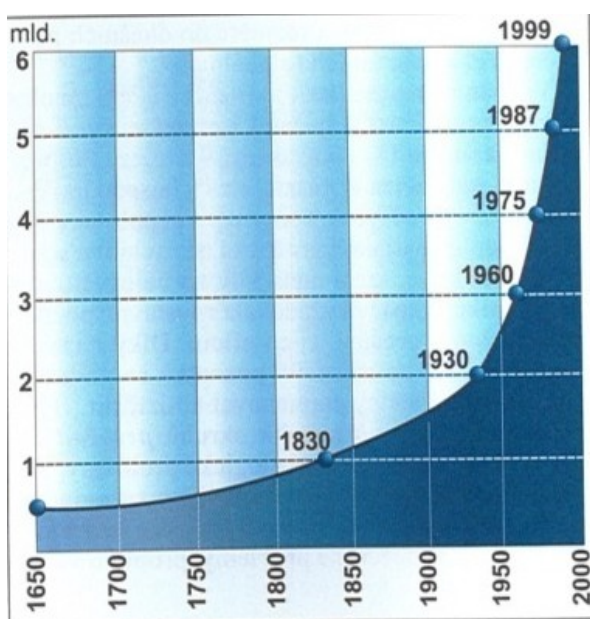
1.2 Globální problémy lidstva

Mezi závažné globální problémy patří **narušování ekologické rovnováhy**, kterou způsobují nepříznivé vlivy lidské činnosti. Jedná se o znečištění ovzduší, skleníkové plyny, zeslabování ozonové vrstvy, znečišťování vody na pevnině v mořích i oceánech.

K narušování ekologické rovnováhy dochází vlivem neuvážené lidské činnosti nejen v globálním měřítku, ale i v měřítku oblastním nebo místním, může se na něm podílet i příliš intenzivní cestovní ruch (nadměrné soustředění cestovního ruchu do atraktivní oblasti, neukázněnost návštěvníků).

Demografické problémy, zejména rychlý početní růst obyvatelstva Země, který se vyznačuje značnou nerovnoměrností je dalším velkým problémem současného světa. U některých oblastí lze hovořit o populační explozi (Indie, Bangladěš, některé africké země). Demografické změny předurčují význam cestovního ruchu do budoucna. Můžeme předpokládat zvýšení počtu světové populace z dnešních 6,7 miliard lidí na předpokládaných 7,7 miliard v roce 2050. Na přelomu 20. a 21. století je patrný zpomalený růst světové populace a to především ve vyspělých zemích Evropy a Severní Ameriky, kde klesá podíl na světovém obyvatelstvu.

Obrázek číslo 1. Vývoj počtu obyvatel na Zemi

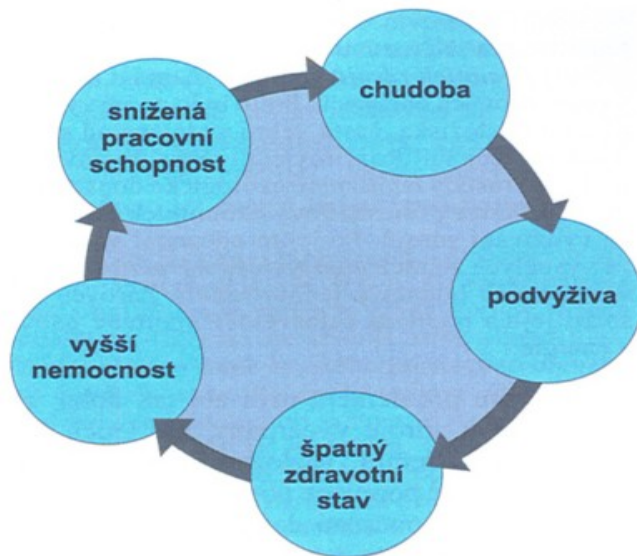

Obr. 2 – Vývoj počtu obyvatel na Zemi od poloviny 17. století

S demografickými problémy též souvisejí otázky zajištění potravy, problémy hladu a podvýživy. Závažným je též problém surovinových a energetických zásob. Vypořádání se s chudobou v hospodářsky méně vyspělých zemích vyžaduje pomoc vyspělých států. Poskytují ji jak jednotlivé státy (USA, Japonsko a další) či jejich společenství (OSN, EU), tak mezinárodní organizace (OECD, G7) a instituce (Mezinárodní měnový fond, Světová banka), které financují mnohé programy pomoci.

V málo rozvinutých zemích nestačí pomalý rozvoj hospodářství držet krok s rychle rostoucím počtem obyvatel. Důsledkem je hlad nebo podvýživa širokých vrstev obyvatelstva v rozsáhlých oblastech. Tuto problematiku znázorňuje obrázek číslo 2

Obrázek číslo 2. Bludný kruh hladu

Obr. 3 – Bludný kruh hladu sužuje nejméně rozvinuté země.

1.3 Mezinárodní spolupráce, integrační snahy ve světě

V současném složitém světě, plném obav a nejistot i pokračující globalizace, se stále více uplatňují tendence k prohloubení politické i hospodářské spolupráce mezi státy a národy, ke sdružování – integraci. Významnou politickou organizací je Organizace spojených národů (OSN) jejím posláním je odstranění válek jako způsobu řešení sporů mezi státy, vytvoření základny pro jednání a spolupráci a dodržování celosvětového míru.

Z regionálních ekonomických sdružení je to Evropská unie (EU)- západoevropské země vytvořily odstraňováním překážek pro volný pohyb zboží, služeb lidí a kapitálu společný trh a následně ekonomickou a měnovou unii.

Významnou mezinárodní organizací je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), která vznikla jako sdružení hospodářsky vyspělých zemí světa, později byly přijaty i méně vyspělé země nebo transformující se země. (Turecko, Mexiko Česká republika). Organizace usiluje o liberalizaci obchodní a finanční politiky.

G7 -sedm hospodářsky nejsilnějších zemí světa – USA, Kanada, Japonsko, Německo, Británie, Francie, Itálie, někdy bývá na jednání přizváno i Rusko, pak se hovoří o G8

Pojmy k zapamatování

Jádrové oblasti – hospodářsky nejrozvinutější území s největším soustředěním obyvatel, výroby, dopravy, služeb a dalších lidských činností. Vyznačují se vysokou průměrnou životní úrovní obyvatel- nejčastější účastníci cestovního ruchu. Jádrové oblasti mají nejlepší předpoklady pro cestovní ruch.

Periferní oblasti – hospodářsky méně rozvinuté území, předpoklady pro cestovní ruch jsou zde méně příznivé. Po splnění realizačních podmínek pro cestovní ruch mohou být exotickými destinacemi cestovního ruchu a tedy i přitažlivé pro návštěvníky cestovního ruchu.

Globální problémy - jevy, které jsou výsledkem nerovnoměrnosti ve vývoji a dynamiky procesů na Zemi a více či méně postihují celou planetu.

Současné integrační snahy ve světě jsou dány nerovnoměrným hospodářským vývojem. Snahou je vytvářet nadnárodní ekonomické organizace, kde cílem je tento vývoj příznivě ovlivňovat.(OSN, EU, OECD,G7)

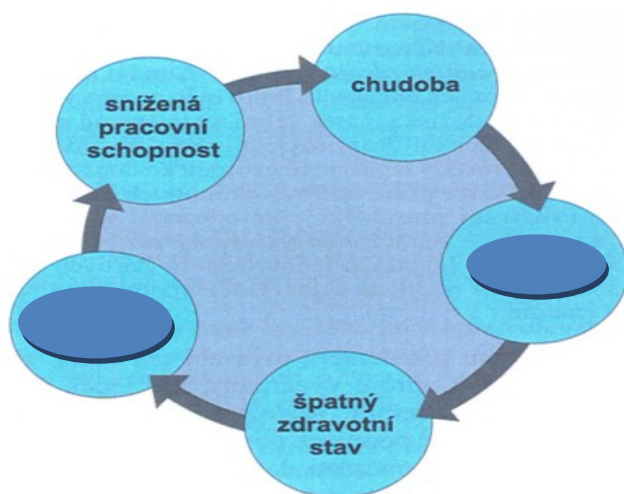
Úkoly k zopakování a procvičení

Prostřednictvím úkolů si ověřte, zda jste porozuměli obsahu kapitoly. Kontrola znalostí získaných studiem kapitoly je základem Vašeho sebehodnocení. Splnění požadavků je předpokladem pro studium další kapitoly.

1. Doplňte vhodná spojení do textu (2 body)

Výsledkem nerovnoměrnosti a dynamiky jevů na Zemi jsou.....problémy

2. Doplňte obrázek bludného kruhu hladu (2 body)

Obr. 3 – Bludný kruh hladu sužuje nejméně rozvinuté země.

3. Předpokládaný počet obyvatel na Zemi v roce 2050 bude: (1 bod)

6,7 miliard

7,7 miliard

9 miliard

4. Doplň chybějící text (2 body):

K periferním oblastem na Zemi patří zejména oblasti s nepříznivými
podmínkami, ale i s nízkou úrovníčinnosti

5. Charakterizuj význam organizací (3 body):

OSN

OECD

EU

6. Určete jádrovou oblast v měřítku České republiky, (za každou správnou odpověď můžete získat 1 bod, maximální získaný počet bodů jsou (3 body)

Brno a okolí

Plzeň

Jihlava

Boskovice

Praha a okolí

Ústí nad Labem

Splnění úkolů k zopakování a procvičení přispělo k prohloubení a upevnění Vašich znalostí získaných studiem kapitoly. Pokud jste v rámci sebehodnocení získali 7 bodů můžete přistoupit ke studiu další kapitoly. Jestliže jste získali méně než 6 bodů pokuste se zlepšit studijní výsledek pozornějším studiem kapitoly.

2. kapitola: Předmět geografie cestovního ruchu

Studijní cíle:

vysvětlit a definovat pojem geografie cestovního ruchu

vyhodnotit činitele cestovního ruchu v souvislosti s faktickým rozmístěním cestovního ruchu

Klíčová slova:

Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu, selektivní faktory, lokalizační podmínky, realizační podmínky

Úvod

Specifickou formou mechanického pohybu obyvatelstva, jejíž rozsah a intenzita roste, je cestovní ruch. Ve vyspělých zemích se cestovní ruch, v souvislosti s růstem životní úrovně a rozšiřováním fondu volného času, stává masovým jevem a ekonomicky a sociologicky důležitým fenoménem. Dotýká se i rozvojových zemí, které jsou jako „přijímací země“ stále intenzivněji zapojovány do mezinárodního cestovního ruchu. Z geografického hlediska je důležité, že moderní cestovní ruch v různých formách soustřeďuje k dlouhodobým či krátkodobým pobytům obyvatelstvo do významných středisek, oblastí a zemí.

Studijní text

Literatura:

Hrala, V.(2005). Geografie cestovního ruchu: Praha IDEA SERVIS, kapitola 1:strana 3- 32

2.1 Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu

Geografie je jedním z mála vědních oborů, které studují současné jevy a procesy fyzicko-geografické i socioekonomické části geosféry. Geografie vzhledem ke své poloze na pomezí přírodních a společenských věd má dobré předpoklady ke studiu vztahů, jejich současného stavu a vývoje. Protože cestovní ruch patří mezi významné aktivity člověka je součástí hospodářství, vznikla specifická vědní disciplína – geografie cestovního ruchu. Předmětem jejího studia jsou prostorová hlediska vztahů mezi cestovním ruchem a ostatními složkami geosféry. Geografie cestovního ruchu je interdisciplinární odvětví, které využívá nejen výsledků výzkumu dalších odvětví geografie (členitost reliéfu, utváření sídelní sítě apod.), ale i poznatky z jiných vědních oborů (např. etnografie, ekologie).

Od prvních začátků života člověka byla příroda rozhodující složkou jeho existence a rozvoje. Člověk je biologicky naprogramován tak, že touží po změně, dá se říci, že počet obyvatel, demografická struktura a rozmístění obyvatelstva je v neustálém pohybu (změně), který probíhá jako pohyb:

přirozený- reprodukce tj. obnova populace

sociální- spojený se změnami ve struktuře hospodářství

mechanický-spojený se změnami v prostorovém přemísťování populace, faktickém rozmístění a sídelní struktuře

Můžeme říci, že specifickou formou mechanického pohybu obyvatelstva je cestovní ruch. Rozhodující část cestovního ruchu se realizuje v rámci **antropogenní přírody**.

Antropogenní příroda je výsledkem interakce mezi společností a přírodou (biosférou), která má přírodní i sociální stránku existence, zůstává součástí přírody, ale zároveň existuje v systému společnosti. Procesy uvnitř antropogenní přírody probíhají podle mechanických přírodních zákonů, ale jejich podstata může být výrazně narušena působením společnosti.

2.2 Postavení cestovního ruchu v hospodářství

Světové hospodářství i ekonomika jednotlivých zemí se obvykle člení do tří základních hospodářských sektorů. **Prvovýroba** (primární), zahrnuje odvětví bezprostředně využívající přírodní zdroje – lov, rybolov, zemědělství, těžba surovin. Další skupinou je **druhovýroba** (sekundární), do ní patří všechna odvětví zpracovatelského průmyslu, stavebnictví, nákladní doprava. Třetí skupinou je **obslužná sféra** (terciární), zahrnuje všechny druhy služeb – obchod, bankovníctví, zdravotnictví, školství, různé typy využívání volného času, státní správu a další nevýrobní činnosti. **Služby** jsou základem třetího sektoru, jedná se o nevýrobní činnosti, při nichž jedna skupina lidí poskytuje služby jiné skupině. Služby zajišťují nejen základní potřeby lidí, ale také přispívají ke zvyšování životní úrovně a k širším možnostem využívání volného času.

Cestovní ruch řadíme do nevýrobních činností – sféra služeb. Zabírá široké spektrum lidských činností, spojených především s využíváním volného času. Činnosti, které směřují k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu, nazýváme služby cestovního ruchu. Zahrnují služby dopravní, ubytovací, stravovací, ale i četné jiné (prodej suvenýrů, průvodcovské služby, animační služby, informační turistická centra a další).

Pojmy k zapamatování

Geografie cestovního ruchu- předmětem studia jsou prostorová hlediska vztahů mezi cestovním ruchem a ostatními složkami geosféry

Sektory hospodářské struktury- prvovýroba, druhovýroba, obslužná sféra, cestovní ruch řadíme do nevýrobních činností- sféry služeb

Antropogenní příroda je výsledkem interakce mezi společností a přírodou

2.3 Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu

Činitele rozvoje rozmístění cestovního ruchu se z ekonomického i geografického hlediska dělí na činitele:

1. činitele, které stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky a klasifikují se jako **selektivní (simulační faktory)**

2. činitele, které vytvářejí možnosti pro jeho lokaci ve vztahu nabídky teritoria a klasifikují se jako **lokalizační podmínky**

3. činitele, které umožňují jeho faktickou realizaci a klasifikují se jako **realizační podmínky**.

Jejich společným znakem je to, že se projevují v **prostorovém, územním uspořádání**

1. Selektivní (stimulační) faktory

Pomocí využití těchto faktorů se mohou využívat podmínky (předpoklady pro cestovní ruch) v konkrétních oblastech. Představují vesměs společenské reality a dělí se na:

Objektivní faktory – základní politické reality světového i místního významu, ekonomické předpoklady (životní úroveň, fond volného času), demografické skutečnosti (urbanizace), kvalita životního prostředí.

Subjektivní faktory- řada psychologických a dalších pohnutek ovlivněných kulturní úrovní obyvatel, reklamou, propagací, módnost některých středisek cestovního ruchu.

2. Lokalizační podmínky

Lokalizační podmínky rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti cestovním ruchem z hlediska přírodních možností a charakter a kvality společenských podmínek či atraktivit. V zásadě poskytují určité možnosti (předpoklady), ale o jejich využití z hlediska cestovního ruchu rozhodují selektivní faktory a realizační podmínky.

Přírodní podmínky a atraktivity

Přírodní podmínky mají ve vztahu k rozmístění cestovního ruchu význam v tom, že jsou do značné míry konstantní a uplatňují se zpravidla v plošně rozsáhlejších areálech. Svým charakterem vytvářejí předpoklady pro konkrétní formy i případnou rajonizaci, atraktivity jsou pak přírodní zvláštnosti, které svou ojedinělostí činí konkrétní oblast pro cestovní ruch přitažlivější.

Klimatické podmínky se uplatňují v rozhodující míře na časovém průběhu realizace cestovního ruchu- sezónnosti. Hlavní sezónou v subtropickém klimatickém pásu je letní období, celoroční využívání je v oblastech Baleáry, Kypr, Kréta, Madeira, Kanárské ostrovy. Vliv vertikální klimatické zonality na průběhu a rozmístění cestovního ruchu se projevuje významně v mírném podnebném pásu. V horských oblastech se vytvářejí podmínky pro sezónu v letní a zimním období.

Hydrologické poměry jsou důležitým lokalizačním činitelem. Podzemní vody (minerální prameny s léčivými prameny) vytvářejí předpoklady pro bodovou koncentraci cestovního ruchu- lázeňská střediska. Atraktivní jsou pro cestovní ruch gejzíry na Islandu, na severním ostrově Nového Zélandu a v Yellowstonském národním parku v USA. Nejpřitažlivější z globálního srovnání má významné postavení má Středozevní moře, k jehož pobřeží se soustřeďuje polovina mezinárodního cestovního ruchu Evropy. V Tichomoří se intenzivně

využívají. Významné soustředění cestovního ruchu je v oblasti alpských jezer, jezera ve Velké Británii v Polsku a Německu a jih Finska. Pro uspokojování krátkodobých forem cestovního ruchu se uplatňují řeky, atraktivita mnohých vodních toků jsou vodopády například Niagarské, Yosemitekého národního parku, světově proslulé jsou Viktoriiny vodopády a nejvyšší vodopády světa Angel ve Venezuele.

Reliéf a morfologické poměry

Horizontální morfologie má konkrétní vliv na charakter a kvalitu pobřežních povrchových vod a tím i na cestovní ruch. Největší hodnotu mají písčité pláže, jako například Makarská riviéra, francouzská Riviéra, egejské pobřeží Řecka, portugalské pobřeží Algarve, exotické jsou tzv. „černé pláže“ na Kanárských ostrovech, Santorinu a jinde. Kvalitní pobřeží jsou v některých oblastech afrického Středomoří- Tunisko, Egypt.

Vertikální členitost povrchu se v cestovním ruchu uplatňuje přes makroformy reliéfu. Významnou odpočinkovou oblastí jsou vrchoviny a středohory. Lákavé pro návštěvníky jsou svým souborem zvláštních útvarů vysokohorské oblasti. Významnou vysokohorskou oblastí jsou Evropě Alpy, Pyreneje, Karpaty.

Rostlinstvo a živočišstvo

Relativně menší vliv na rozmístění cestovního ruchu má rostlinstvo a živočišstvo. Tito činitelé se v cestovním ruchu uplatňují prostřednictvím chráněných územních celků. Fauna se významněji prosazuje ve vztahu k cestovnímu ruchu pomocí orientace na lov a rybolov. V přímořských oblastech se uplatňuje sportovní podmořský rybolov.

Společenské podmínky a atraktivita

Společenské podmínky a atraktivita uspokojují hlavně poptávku po poučení, vzdělání a zábavě. Charakteristickým rysem je značná územní koncentrace. Největší význam mají kulturněhistorické památky. Jako doplněk jiných památek mohou být kulturní zařízení, kulturní akce a jiné akce. Významným činitelem pro cestovní ruch jsou galerie a muzea. Hodnotou svých sbírek je významný pařížský Louvre, další je v Petrohradu Ermitáž v New Yorku Metropolitan Museum of Art, British Museum v Londýně, Národní galerie antického umění v Římě, muzea ve Vatikánu, muzeum Prado v Madridu, Galerie Uffizzi a Pitti ve Florencii. Kulturní význam některých měst znásobují divadelní a operní představení nebo koncerty či jiné festivaly. Příkladem může být milánská Scala, Metropolitan opera v New Yorku, Velké divadlo v Moskvě. Velmi významnými akcemi jsou náboženské slavnosti a poutě. Mezi světově proslulá poutní místa patří: Lurdy, Fátima, Santiago de Compostela, Assisi. Nejposvátnější místa islámu jsou Mekka a Medina. V souvislosti s masovou návštěvností roste význam sportovních a zábavních zařízení a akcí v rámci cestovního ruchu. Nejznámější zábavní parky jsou Prater ve Vídni, Tivoli v Kodani, Disneyland na Floridě.

3. Realizační podmínky

Realizační podmínky mají rozhodující význam pro konečnou fázi uskutečňování různých forem cestovního ruchu. Mezi základní podmínky realizace patří doprava. Moderní doprava umožňuje rozšiřovat masovost cestovního ruchu ve stále větších prostorových dimenzích. Stravovací a ubytovací zařízení tvoří podstatnou část materiální základny zabezpečující realizaci cestovního ruchu.

Pojmy k zapamatování

Činitelé rozvoje a rozmístění cestovního ruchu se z ekonomického i geografického hlediska dělí na:

- Selektivní (stimulační faktory)
- Lokalizační podmínky
- Realizační podmínky

Úkoly k zopakování a procvičení

Prostřednictvím úkolů si ověřte, zda jste porozuměli obsahu kapitoly. Kontrola znalostí získaná studiem kapitoly základem Vašeho sebehodnocení. Splnění požadavků v „hodnocení“ je předpokladem pro studium další kapitoly.

1. Doplněte vhodná spojení do textu (1 bod)

Specifickou formou mechanického pohybu obyvatelstva je

2. Doplněte vhodná spojení do textu (1 bod)

Antropogenní příroda je výsledkem interakce mezi.....a

3. Doplněte vhodná spojení do textu (1 bod)

Světové hospodářství i ekonomika jednotlivých zemí se dělí nazákladní sektory hospodářské sektory.

4. Doplněte vhodná spojení do textu (1 bod)

Cestovní ruch řadíme dočinností, do sféry

5. Doplněte chybějící fakta (3 body)

Činitelé rozvoje a rozmístění cestovního ruchu se z ekonomického hlediska i geografického hlediska dělí na:

A.....

B.....

C.....

6. Doplně k daném údaji město, kde se nachází dané objekty. Za každou správnou odpověď počítejte 1 bod, maximální počet je 6 bodů

Galerie Uffizzi.....

Louvre.....

Metropolitan Opera.....

British Museum.....

Velké divadlo.....

Ermitáž.....

Splnění úkolů k zopakování a procvičení přispělo k prohloubení a upevnění Vašich znalostí získaných studiem kapitoly. Pokud jste v rámci sebehodnocení získali 10- 13 bodů, můžete přistoupit ke studiu další kapitoly. Jestliže jste získali méně než 10 bodů, pokuste se zlepšit studijní výsledek pozornějším studiem kapitoly.

Další studijní zdroje

Toušek, V., Kunc. J., Vystoupil, J. a kol. (2008). Ekonomická a sociální geografie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 411 s.(kapitola 8) ISBN 978-80-7380-114-4

3. kapitola: Geografie cestovního ruchu v Evropě

Studijní cíle:

- Představit Evropu jako významný světadíl s rozvinutým cestovním ruchem se zaměřením na zhodnocení předpokladů cestovního ruchu jednotlivých makroregionů Evropy
- Vysvětlit a zhodnotit možnosti vývoje cestovního ruchu v Evropě

Klíčová slova:

Makroregiony Evropy, činitele rozvoje cestovního ruchu

Úvod:

Evropa jako celek patří k hospodářsky nejvyspělejším regionům světa, což se projevuje i v rozsáhlé poptávce cestovního ruchu. Rozhodující část cestovního ruchu se realizuje ve sféře domácího cestovního ruchu. Současně je Evropa oblastí největší koncentrace mezinárodního cestovního ruchu – téměř 60% z celosvětového počtu účastníků registrovaných Světovou organizací cestovního ruchu. Přestože jsou ve vybavenosti jednotlivých zemí značné rozdíly, je možno Evropu klasifikovat jako region s širokým komplexem podmínek vhodných pro uspokojování diferencované poptávky po různých formách cestovního ruchu. Podle geografických zvyklostí se dělí Evropa na makroregiony.

Studijní text

Literatura: Hamarnehová, I.: Geografie cestovního ruchu: Evropa, Plzeň 2008, ISBN 978-80-7380-093-2

3.1 Vymezení makroregionů Evropy

Evropu lze podle geografických zvyklostí rozdělit na jednotlivé makroregiony:

- Střední Evropa (Německo, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Polsko, Rakousko, Slovinsko, Maďarsko, Česká republika)
- Jižní Evropa (Portugalsko, Španělsko, Itálie, Malta, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko a Černá Hora, Makedonie, Albánie, Řecko)
- Západní Evropa (Francie, Velká Británie, Irsko, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko)
- Severní Evropa (Dánsko, Norsko, Švédsko, Finsko, Island)
- Východní Evropa (Estonsko, Lotyšsko, Litva, Ukrajina, Ruská federace, Rumunsko, Bulharsko)

Cestovní ruch zemí střední Evropy

Cestovní ruch ve střední Evropě má dobré přírodní a kulturně historické předpoklady s příznivou geografickou polohou, nachází se na křižovatce hlavních turistických tras (příjmy z tranzitu). Dlouhou tradici má cestovní ruch zejména v alpské oblasti se souborem přírodních podmínek vysokohorského charakteru a centrální Středomoří se subtropickým podnebím a bohatými kulturněhistorickými a společenskými atraktivitami.

Cestovní ruch zemí jižní Evropy

Makroregion jižní Evropa má v Evropě nejpříznivější přírodní předpoklady pro rozvoj zahraničního cestovního ruchu, je to cílová oblast cestovního ruchu pouze Itálie je v menší míře zdrojovou oblastí. Ve většině států tohoto makroregionu je přírodní potenciál doplňován bohatými kulturně- historickými památkami, které dokumentují kulturně- historický vývoj Evropy od nejstarších civilizací do současnosti (Řecko, Itálie, Španělsko). Pro realizaci dominujících aktivit (koupání, vodní sporty, lázeňství, wellness, relaxace) jsou důležité klimatické podmínky a přítomnost Středozemního moře. Středomořské podnebí se vyznačuje, teplým, suchým a na sluneční svit bohatým létem a mírnou deštivou zimou. Atraktivní jsou pobřeží typu riviéry s písčitými plážemi, které jsou přerušované skalnatými útesy. Často je pobřeží Středozemního moře je často lemované horskými masívy, porostlými středomořskou vždy zelenou vegetací (magnolie, agáve, pínie, eukalypty, oleandry). Významnou dřevinou jižní Evropy je olivovník.

Západní Evropa

Státy západní Evropy se vyznačují vyspělým hospodářstvím s vysokou životní úrovní obyvatelstva. Z pohledu mezinárodního cestovního ruchu představují významnou zdrojovou oblast. Jako cíl mezinárodního cestovního ruchu nabízejí cenný soubor kulturně- historických památek, významný je podíl na profesně orientovaném cestovním ruchu (kongresy, konference, diplomatická setkání). Tento makroregion leží v mírném podnebném pásmu, v porovnání s jižní Evropou je poněkud chladnější. Výjimku činí francouzské pobřeží Středozemního moře. Možnost koupání a provozování vodních sportů ve všech přímořských státech umožňuje teplý Golský proud. Francie je nejvíce navštěvovanou zemí světa, Londýn je nejvíce navštěvovaným městem Evropy z pohledu zahraničním návštěvníků.

Severní Evropa

Státy severní Evropy se vyznačují nenarušeným přírodním prostředím, především na dalekém Severu s řadou přírodních pozoruhodností jako jsou bílé noci, polární záře, život Laponců. Pro zahraniční cestovní ruch je tento makroregion lákadlem v zimní sezóně, kde jsou základem v nabídce perfektně upravené lyžařské běžecké tratě v nenarušeném přírodním prostředí. Působením teplého Golfského proudu je hojně navštěvované i pobřeží Norska-Norská riviéra.

Východní Evropa

Současným novým podmínkám v oblasti cestovního ruchu (konkurenční prostředí) se přizpůsobila střediska s kvalitní infrastrukturou cestovního ruchu, vysokou úrovní poskytovaných služeb a odpovídajícím atraktivním rekreačním prostředím především v oblasti Černého moře. Rozvoj cestovního ruchu zde značně kopíruje hospodářský vývoj. Východoevropská oblast představuje obrovskou plochu na východě světadílu, pro cestovní ruch v porovnání s jinými oblastmi Evropy není tak významná. Významné kulturně historické památky se soustřeďují především do významných měst (Moskva, Petrohrad, Kyjev, Tallin, Kaunas). Přírodní podmínky v tomto makroregionu oblasti umožňují nabídku specifických forem cestovního ruchu jako je lov zvěře a rybolov. Mnoho loveckých revíru má například Ukrajina nebo malebná krajina- Karelíe s bohatou florou i faunou a velkým množstvím jezer.

3.2 Geografie cestovního ruchu České republiky

Česká republika se nachází v centrální části střední Evropy. Pro rozvoj cestovního ruchu má vysoký kulturní, historický i přírodní potenciál. V posledních letech patří cestovní ruch k nejdynamičtější se rozvíjejícím odvětvím české ekonomiky.

Přírodní předpoklady

Velkou část státu vyplňuje horský útvar Český masív, který vznikl hercynským vrásněním jeho součástí jsou Novohradské hory, Šumava, Český les, Smrčiny, Krušné hory, Lužické hory, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Jeseníky, Brněnská vrchovina, Českomoravská vrchovina. Horské celky uzavírají mezi sebou menší pahorkatiny Plzeňskou, Středočeskou a pánev Českobudějovickou a Třeboňskou. Atraktivní pro cestovní ruch jsou pískovcové útvary, skalní města (Český ráj, Labské pískovce, Adršpašsko- teplické skály). Navštěvované jsou jeskyně Moravského krasu (propast Macocha), Českého krasu (Koněpruské jeskyně). Na východě státu odděluje Český masív od Karpatské soustavy vnější karpatské sníženiny. Při hranicích se Slovenskem se nachází horské útvary, které jsou součástí třetihorní Karpatské soustavy- Moravskoslezské Beskydy, Javorníky, Bílé Karpaty. Střed a jih Moravy vyplňují úrodné nížiny- Slezská pánev, Hornomoravský úval, Dolnomoravský úval, Dyjsko-svratecký úval. Česká republika leží na hlavním evropském rozvodí tří moří: Severního, Baltského a Černého moře. Řeka Labe odvodňuje 65% území do Severního moře, řeka Morava odvádí vodstvo do černého moře a zbytek odvádí řeka Odra do Baltského moře. Vzácná jsou jezera přírodního původu, která vznikla ledovcovou činností Černé a Čertovo jezero (Šumava). Na

vodních nádržích se uskutečňují rekreační plavby, nevýznamnější vodní nádrže jsou, Orlík, Lipno, Slapy, Nové Mlýny. Významným krajinným komponentem jsou rybníky, největší seskupení je v jižních Čechách (Rožmberský rybník, Horusický rybník, rybník Hejtman). Významnou roli pro slovní ruch má výskyt minerálních pramenů největší soustředění je v oblasti Západočeského lázeňského trojúhelníku. Důležitá je ochrana přírodního prostředí, v České republice se nacházejí národní parky Šumava, Krkonošská národní park, České Švýcarsko a Podyjí. Další zajímavá místa pro cestovní ruch jsou geoparky, nejznámější je Český ráj a Egeria

Obrázek číslo 3. Geopark Český ráj

Obrázek číslo 4. Geopark Egeria

Kulturně – historické předpoklady

Nejstarší kulturně-historické památky reprezentují archeologické lokality pravěkého osídlení na území České republiky. Nejznámější jsou Dolní Věstonice, jeskyně Šipka nebo Mikulčice nedaleko Hodonína. Dominantami české krajiny jsou hrady a zámky, které lákají návštěvníky svojí architekturou, vnitřním interiérem, expozicemi, zahradami a parky. Vyhledávané jsou například: Pražský hrad, Karlštejn, Křivoklát, Český Krumlov, Bezděz, Buchlov, Konopiště, Hluboká nad Vltavou, Kroměříž, Opočno. V České republice jsou zapsané cenné architektonické památky do Světového seznamu přírodního a kulturního dědictví UNESCO.

Praha- historické jádro

Český Krumlov – historické jádro

Žďár nad Sázavou – poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Kutná Hora – chrám sv. Barbory a kostel Nanebevzetí P. Marie v Sdloi

Lednice- Valtice- Lednicko – valtický areál

Holašovice- vesnice (architektonický sloh selské baroko)

Kroměříž- zámek a zahrady

Litomyšl- zámek

Olomouc- sloup Nejsvětější trojice

Brno- vila Tugendhat (architektonický sloh funkcionalismus)

Třebíč- bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť a hřbitov

Telč- historické jádro

Obrázek číslo 5. Mapa České republiky, bisférické oblasti UNESCO, Památky UNESCO

Kulturně- historickými zajímavostmi jsou četná muzea, galerie a stálé výstavy, nacházejí se hlavně v Praze (Národní muzeum, Galérie hlavního města Prahy). Navštěvovaná jsou i místa rodiště a místa působnosti významných osobností kulturního společenského života- Litomyšl (B. Smetana), Nelahozeves (A. Dvořák), Hukvaldy (L. Janáček). Na mnohých místech se zachovaly památky lidového umění- muzea lidové architektury (skanzeny), Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, skanzen v jižní Moravě Strážnice. Horácký skanzen v Kadově, Veselý kopec u Chrudimi, Polabský skanzen v Přerově nad Labem. Návštěvnost zvyšuje konání různých sloučensko- kulturních akcí – festivaly hudební Pražské jaro,

folklórní festival ve Strážnici, Chodské slavnosti v Domažlicích, Kmochův Kolín (festival dechovek), filmový festival v Karlových Varech.

Pojmy k zapamatování

Česká republika- předpoklady cestovního ruchu, kulturní, historický i přírodní potenciál

Přírodní předpoklady- reliéf, krajiny, vodstvo, flóra, fauna

Kulturně-historické předpoklady- lidmi vytvořené atrakce, lidové tradice, folklór, umění

Úkoly k zapamatování a procvičení

Prostřednictvím úkolů si ověřte, zda jste porozuměli obsahu kapitoly. Kontrola znalostí získaných studiem kapitoly je základem Vašeho sebehodnocení. Splnění požadavků uvedených je předpokladem pro studium další kapitoly.

1. Vyznačte na mapě kulturně historické památky zapsaných na Seznamu UNESCO(12 bodů)

2. Které znáte geoparky v ČR(2 body)

1.....

2.....

3. Doplňte vhodná spojení do textu (1 bod)

Český masív vznikl.....vrásněním

4. Národní parky v ČR (4 body)

1.

2.

3.

4.

5. Doplňte vhodná spojení do textu (2 bod)

Chodské slavnosti se konají v

Ve Strážnici se koná..... festival

Splněním úkolů k zapamatování a procvičení přispělo k prohloubení a upevnění Vašich znalostí získaných studiem kapitoly. Pokud jste v rámci sebehodnocení získali 18- 21 bodů, můžete přistoupit ke studiu další kapitoly. Jestliže jste získali méně než 18 bodů, pokuste se zlepšit studijní výsledek pozornějším studiem kapitoly.

3.3 Geografie cestovního ruchu evropských států

Slovensko

- řízení cestovního ruchu – Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR)
- Oficiální portál cestovního ruchu – www.slovakia.travel

Slovensko

- letní rekreační oblasti: Oravská přehrada, Zemplínská Šírava, Sluneční jezera, Liptovská Mara
- zimní rekreační oblasti: Vysoké Tatry (Štrbské pleso, Tatranská Lomnica, Starý Smokovec), Nízké Tatry (Demänovská dolina, Chopok, Donovaly), Malá Fatra (Vrátna dolina)
- Bratislava – hrad, zříceniny hradu Děvín, gotický Dóm sv. Martina, řeka Dunaj, korunovační místo císařovny Marie Terezie
- Levoča – kostel sv. Jakuba, Mistr Pavel z Levoče (největší dřevěný gotický oltář na světě)
- Spišský hrad – zřícenina jednoho z největších hradů na světě
- Spišské Podhradí – Spišská kapitula, katedrála sv. Martina

Slovensko

- Banská Štiavnica – staré hornické město, morový sloup Nejsvětější Trojice
- Vlkolínec – skanzen horského bydlení
- Bojnica – zámek, ZOO, festival duchů a strašidel

- Košice – katedrála sv. Alžběty, Evropské město kultury 2013

Mapa Slovenska

Německo

- řízení cestovního ruchu – Deutsche Zentrale für Tourismus (DZT), spadá pod Spolkové ministerstvo hospodářství a technologií
- oficiální portál cestovního ruchu: www.deutschland-tourismus.de

Německo

- Dresden – Zwinger, Samperova opera, Labská Florencie, nedaleko hrad Moritzburg
- Weimar – Německé národní divadlo (J. W. Goetha, F. Schiller)
- Střední Porýní – vinice, Loreley (skála známa vílou z německé mytologie, H. Heine)
- Romantická cesta – kulturní a přírodní zajímavosti mezi městy Würzburg a Füssen
- Mainau – ostrov květin u města Lindau na Bodamském jezeru

Německo

- letní rekreační oblasti: Baltské moře (Rujana, Usedom), Severní moře (Sylt), jezera Bodensee, Chiemsee, řeky Neckar, Mosela, Dunaj
- zimní rekreační oblasti: Bavorské Alpy (Zugspitze, Ga-Pa, Oberstdorf, Berchtesgaden, Oberammergau), Algavské Alpy, Krušné hory

- Berlin – hl. město, spolková země (16), Braniborská brána, Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche, Charlottenburg, třídy Unter den Linden, Kurfürstendamm (KaDeWe), ITB, Berlinale
- Potsdam – Sanssouci (sídlo pruských králů), Cecilienhof (Postupimská dohoda, 1945)
- Hamburg – vodní plochy s přístavy (Alster, Labe), St. Pauli

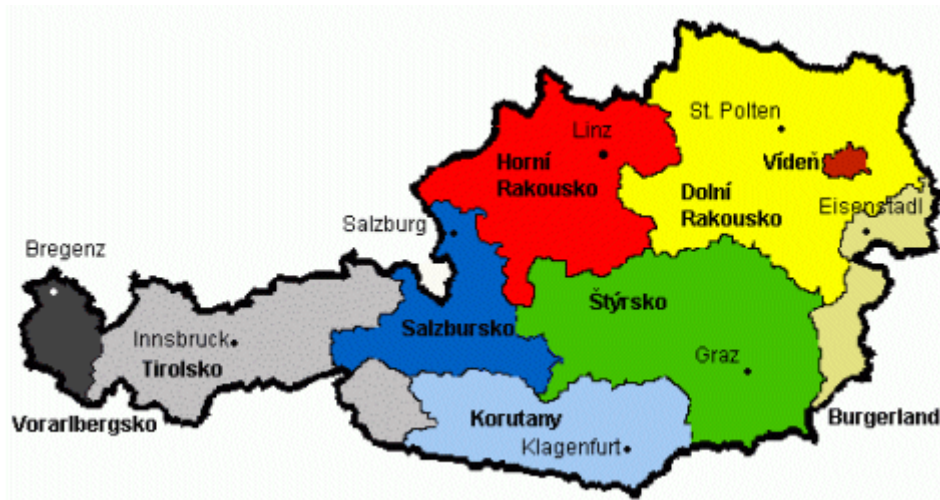
Mapa Německa

Rakousko

- řízení cestovního ruchu – Österreich Werbung (ÖW)
- oficiální portál cestovního ruchu: www.austriatourism.com a www.austria.info

Mapa Rakouska

Rakousko

- Salzburg – rodný dům W. A. Mozarta, Hohensalzburg (hrad)
- Graz – Hodinová věž (Uhrturm)
- Klagenfurt – Minimundus (zmenšeniny památek)
- Maria Zell – nejstarší poutní místo (Mariánská svatyně) ve střední Evropě
- Simmering – železniční trať zapsaná na Seznamu UNESCO (Gloggnitz – Mürzzuschlag)

Rakousko

- letní rekreační oblasti: Dunaj, Wolfgangsee, Neusiedlersee, Salzkammergut
- zimní rekreační oblasti: Alpy (Severní vápencové, Vysoké Taury – Grossglockner, Jižní vápencové – Dolomity, Karavanky), Kaprun, Zell am See, Sölden
- Wien – Stephansdom, Hofburg, Schönbrunn, Staatsoper, Hundertwasserhaus, Prater, UNO City, Grinzing (Heuriger), Ringstrasse, Maria Hilfer Strasse, Kärntnerstrasse, Sacher, kávové speciality, vídeňský řízek, vídeňské parky
- Linz – Hauptplatz, vyhlídková dráha na Pöstlingberg, koněspřežná dráha z Českých Budějovic, linecké koláčky
-

Polsko

Řízení cestovního ruchu- Polsko Orurystyczna (POT)

Oficiální portál cestovního ruchu: www.pot.gov.pl.

- letní rekreační oblasti: Baltské moře (Sopoty, Hel), Mazurská jezera
- zimní rekreační oblasti: Tatry (Zakopane), Krkonoše (Jelenia Gora, Karpacz)
- Warszawa – Královský zámek, pomník Zikmunda III. (přenesl královské sídlo z Krakova)
- Kraków – město králů, královský hrad a katedrála na Wawelu (místo korunovace polských králů)
- Gdaňsk – Mariánský chrám (největší v Polsku), ústí Wisly, Westerplatte (přístavní pevnost, začátek 2. světové války)
- Czestochowa – Jasná hora, významné poutní místo, obraz Matky boží čenstochovské
- Toruň – Mostová brána, mohutné kostely
- Malbork – největší cihlový hrad na světě (křižáci), sbírky jantaru
- Osvětim/Březinka – bývalý koncentrační tábor
- Wieliczka – solné doly
- Bělověžská pralesní rezervace – vzácně se vyskytující zubr

Mapa Polska

Maďarsko

- letní rekreační oblasti: Balaton (největší jezero ve střední Evropě – Siófok, Balatonfüred, Tihány, Fonyód)
- Budapest – největší lázeňské město Evropy (lázně Gellért, Rác), středověká Buda a moderní Pest, Gellertův vrch, Citadella, Parlament, pomník Tisíciletí (896 – příchod Uhrů k Dunaji), zábavní Vidám park (nejstarší metro, 1896), Margaretin ostrov, Bazilika sv. Štěpána, Váci Utca
- Ostrihom – největší kostel v Maďarsku, sídlo arcibiskupa
- Visegrad – významná kulturní památka, symbol maďarské státnosti
- Hevíz, Harkány – nejvýznamnější maďarská lázeňská místa

Maďarsko

- řízení cestovního ruchu – Hungarian National Tourist Office (HNTO)
- oficiální portál cestovního ruchu: www.hungary.com

Mapa Maďarska

Švýcarsko

- letní rekreační oblasti: Montreaux, Lausanne, Interlaken, Genfer See, Bodensee, Lago di Lugano
- zimní rekreační oblasti: St. Moritz, Davos, Chur, Saas Fee, Zermatt (Alpy)
- Bern – Medvědí příkop (symbol města), Poštovní muzeum (Světová poštovní unie), Spolkový palác
- Zürich – náměstí Münsterhof, románský velechrám Grossmünster, Bahnhofstrasse, sídlo FIFA
- Basel – Marktplatz, Rotes Rathaus, Zolli (významná ZOO)
- Lausanne – sídlo Mezinárodního olympijského výboru, Olympijské muzeum, světoznámá hotelová škola
- Genf – Památník reformace (reformátor J. Kalvín), Palác OSN, Jet d'Eau (vodotrysk z hladiny jezera)

Švýcarsko

- Zermatt – horolezecké muzeum, Matterhorn
- Einsiedeln – mekka švýcarských katolíků, nejnavštěvovanější poutní místo
- Schaffhausen – světoznámé vodopády na Rýně
- Jungfraujoch – nejvýše položené železniční nádraží Top of Europe (3.454 m n. m.)
- zážitkové vlaky – Glacier Express, Bernina Express, Golden Pass Line

Lichtenštejnsko

- Vaduz – knížecí hrad, Muzeum poštovních známek

Švýcarsko

- řízení cestovního ruchu – Schweiz Tourismus
- oficiální portál cestovního ruchu: www.svycarsko.info

Mapa Švýcarska

Francie

- letní rekreační oblasti: Cote d'Azur, Nice, Cannes, St. Tropez, Cote d'Argent, La Manche, Korsika, Réunion, Martinik, Tahiti, Bora Bora
- zimní rekreační oblasti: Pyreneje, Alpy (Mt. Blanc), Val d'Isere, La Plagne, Les Arcs, Chamonix

- Paříž – Eiffelova věž, Louvre, Vítězný oblouk, Champs Elysées, Invalidovna, Montmartre, La Défense, Sorbonna, St. Denis
- Versailles – klasicistní královské sídlo (Ludvík XIV.), rozsáhlé zahrady
- Reims – korunovační místo francouzských králů, katedrála Notre Dame, centrum kraje Champagne
- Avignon – třípatrový římský akvadukt Pont du Gard, bývalý papežský palác
- Euro Disney – největší evropský zábavní park

Francie

- řízení cestovního ruchu – Maison de la Francce
- oficiální portál cestovního ruchu: www.franceguide.com

Mapa Francie

Španělsko

- letní rekreační oblasti: Kanárské ostrovy (Tenerife – Pico de Teide, Lanzarote), Baleáry (Mallorca, Menorca, Ibiza, Formentera), Costa Brava (Blanes, Lloret de Mar), Costa Maresme (Malgrat de Mar), Costa Blanca, Costa del Sol, Costa Verde
- zimní rekreační oblasti: Pyreneje, Sierra Nevada (Mulhacén)
- Madrid – Muzeo del Prado, Plaza Mayor
- Toledo – kdysi sídlo kastilských králů, hrad Alcázar
- Santiago de Compostella – starobylé poutní místo
- Barcelona – Las Ramblas (hlavní obchodní třída), Sagrada Familia (A. Gaudí), pomník Kryštofa Kolumba, Nou Camp
- Sevilla – kolébka flamenca, jedna z největších katedrál na světě, Kolumbovská knihovna, arabský hrad Alcázar, areál Expo 92

Španělsko

- řízení cestovního ruchu – Spain Tourism
- oficiální portál cestovního ruchu: www.spain.info

Mapa Španělska

Portugalsko

- letní rekreační oblasti: Algarve, Costa de Lisboa (Estoril), Costa Verde, Azorské ostrovy, Madeira (Mt. Cantu – nejvyšší hora)
- Lisboa – Belémská věž, klášter sv. Jeronýma, Expo 98, socha Krista Krále
- Cabo da Roca – nejzápadnější výběžek Evropy
- Porto – přístav s vinnými sklepy
- Fátima – poutní místo (13. den každého měsíce shromáždění poutníků), kolem baziliky prostor pro 1. mil. lidí
- Évora – město Maurů a králů, Dianin chrámů

Portugalsko

- řízení cestovního ruchu – Turismo de Portugal

oficiální portál cestovního ruchu: www.visitportugal.com

Mapa Portugalska

Itálie

- letní rekreační oblasti: Ligurské moře (Pontická riviéra), Tyrhenské moře (ostrovy Elba, Ischia, Capri), Jaderské moře (Rimini, Bibione, Lignano), Lago di Como, Lago di Garda
- zimní rekreační oblasti: Piémont (Sestriére), Dolomiti Superski (Cortina d'Ampezzo, Valle di Fiemme), Val Gardena, Bormio, Madonna di Campiglio
- Řím – Forum Romanum, koloseum, Kapitol, Andělský hrad, Fontana di Trevi, Via Appia, Pantheon
- Vatikán – nejmenší stát světa, sídlo papeže, nám. sv. Petra, chrám sv. Petra (nejrozsáhlejší bazilika na světě), centrum katolictví, Sixtinská kaple (Michelangelova freska Poslední soud), Urbi et Orbi
- Pisa – světoznámá šikmá věž (odklon přes 5 m)
- Milano – Duomo (jeden z největších kostelů světa)

Itálie

- Firenze – centrum Toskánska, Galleria degli Uffizi (nejvýznamnější galerie italského umění), Ponte Vecchio (nejstarší most)
- Venezia – dějiny námořnictví, město postavené na laguně (118 ostrůvků spojených 150 kanály), Canal Grande (vodní tepna), náměstí sv. Marka, Dóžecí palác, ostrov Murano (muzeum skla)
- Verona – hrob a dům Romea a Julie
- Bolzano – hlavní město Jižního Tyrolska, Vinná cesta, města Tramin, Bardolino
- Sicílie – Agrigento, Syrakusy, Etna, Palermo

San Marino

- Mt. Titano u lázní Rimini, citadela Rocca, Palazzo Pubblico (sídlo vlády), Muzeum Garibaldiho, Muzeum Ferrari

Itálie

- řízení cestovního ruchu – ENIT
- oficiální portál cestovního ruchu: www.italia.it / www.visitsanmarino.com

Mapa Itálie

Malta

- skládá se z 6 ostrovů, pouze Malta, Gozo a Comino jsou obydleny
- La Valetta – hlavní město, katedrála sv. Jana, Velký přístav (největší přírodní přístav na světě)
- Mosta – jeden z největších chrámů v Evropě, 12 tisíc návštěvníků
- řízení cestovního ruchu – Malta Tourism Authority

oficiální portál cestovního ruchu: www.visitmalta.com

Mapa Malty

Velká Británie

- země Commonwealthu – Austrálie, Nový Zéland, Kanada, Gibraltar, Panenské ostrovy, Bermudy... (přes 50 zemí)
- letní rekreační oblasti: Irské moře (ostrov Man), La Manche, Lake District
- London – Trafalgarské náměstí (admirál Nelson), Tower (dříve královská rezidence, vězení), Tower Bridge (zvedací most přes Temži), Buckinghamský palác (sídlo královské rodiny), Westminsterské opatství (korunovační chrám anglických králů), Houses of Parliament (věž a zvon Big Ben), Madame Tussaud's Museum (voskové figuriny), Hyde Park, Wimbledon, Greenwich (hvězdárna, GMT)
- Windsor – největší obydlý zámek na světě, 900 let sídlo anglických panovníků
- Oxford, Cambridge – univerzitní města (college)

- Stratford upon Avon – rodný dům W. Shakespeara
- Canterbury – katedrála, „matka“ anglikánské církve, významné poutní místo
- Stonehenge – největší dávnověký památník v Evropě, astronomické zařízení, „kamenné hodiny“
- Liverpool – dostih Velká národní (nejslavnější v Evropě), místo prvních koncertů skupiny Beatles
- Bath – jediné termální prameny, anglické Karlovy Vary
- Cardiff – hlavní město Walesu
- Edinburgh – hlavní město Skotska, skotské korunovační klenoty, Holyroodhouse – sídlo britské královny, Scotch Whisky Heritage
- Belfast – hlavní město Severního Irska

Velká Británie

- řízení cestovního ruchu – VisitBritain
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitbritain.com

Mapa Velké Británie

Nizozemsko

- letní rekreační oblasti: Západofrišské ostrovy, Ameland (odlivová turistika), Katwijk, Nordwijk
- Amsterdam – v 17. století největší centrum námořního obchodu, postaveno na dřevěných pilotech v někdejších bažinách, protkáno kanály (grachty), náměstí Dam (Královský palác), Rijksmuseum (největší holandské sbírky), Dům Anny Frankové, Muzeum konopí, Muzeum sexu
- Aalsmeer – burza květin
- Alkmaar – hlavní město sýrů
- Den Haag – sídlo vlády, parlamentu, Mezinárodní soudní dvůr, Madurodam (zmenšeniny nizozemských staveb)
- Rotterdam – největší přístav světa (Rýn, Maasa), protipovodňový systém Delta
- Naarden – Mauzoleum a Muzeum J. A. Komenského (valonská kapele)

Nizozemsko

- řízení cestovního ruchu – The Netherlands Board of Tourism and Conventions
- oficiální portál cestovního ruchu: www.holland.com

Mapa Nizozemska

Belgie

- letní rekreační oblasti: Severní moře (Ostende, Blankenberge, De Panne)
- Brusel – sídlo EU, Grote Markt, Manneken Pis, muzeum kakaa a čokolády, Bruparck (Mini Europe s modely staveb zemí EU), Océade (vodní zábavní park), Atomium (symbol světové výstavy Expo 1958)
- Antverpy – město Rubense a diamantů, centrum Flander
- Bruggy – bývalý námořní přístav dnes s mořem spojený umělým kanálem, Groeningovo muzeum, evropské centrum krajkářství
- Spa – lázeňské město, F1

Belgie

- řízení cestovního ruchu – Belgian Tourist Office
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitbelgium.com

Mapa Belgie

Lucembursko

- Luxembourg – kdysi nejopevněnější město světa („Gibraltar severu“), sídlo Evropské parlamentu, Evropské banky, Evropského soudního dvoru, Velkovévodský palác, katedrála Notre Dame (v kryptě náhrobek krále Jana Lucemburského)
- řízení cestovního ruchu – Luxembourg National Tourist Office
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitluxembourg.com

Mapa Lucemburska

Island

- ostrov vulkanického původu – sopky (Hekla), ledovce (Vatnajökull), vodopády (Dettifoss), gejzíry (Strokkur), termální prameny
- Reykjavík – Blue Lagoon (termální voda), Vulcano Show (ukázky islandských sopek), Velrybí zátoka
- Althing – nejstarší parlament světa (od roku 930)
- Vestmanneyárské ostrovy – nejmladší ostrovy světa (vznikly v letech 1963 – 1974)

řízení cestovního ruchu – www.visiticeland.com

Norsko

- zimní rekreační oblasti: Lillehammer, Oslo, Trondheim
- Oslo – Radhuset, Norské lidové muzeum, Muzeum vikingských lodí (drakkary), Holmenkollen (slavný lyžařský skokanský areál)
- Bergen – hlavní město fjordů, skansen
- Trondheim – historická metropole, univerzitní město, norské korunovační klenoty
- Nordkapp – nejsevernější místo Evropy

- Tromso – hlavní město Arktidy, výzkum polárních oblastí, polární záře (Aura Borealis)
- Lillehammer – ZOH, největší středisko zimních sportů

Norsko

- řízení cestovního ruchu – Visitnorway.com
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitnorway.com

Mapa Norska

Švédsko

- letní rekreační oblasti: Švédská riviéra (mezi městy Malmö a Göteborg)
- zimní rekreační oblasti: Abisko, Mora, Falun, Äre
- Stockholm – město se rozkládá na 14 ostrovech, Staré město (královský zámek), v radnici Nobelova cena (od r. 1901), Vasa museum, Skansen (od r. 1891 první na světě)
- Göteborg – socha Poseidona, muzeum lodí, muzeum B. Smetany (v polovině 19. stol. zde řídili místní orchestr)

- Malmö – hlavní švédský přístav, hanzovní město
- Uppsala – hrobky králů v katedrále, univerzita, vystaven Kodex argenteus (Stříbrná bible) – ukořistěná v r. 1648 Švédy v Praze, součástí univerzity je Anatomický ústav (veřejné pitvy)

Švédsko

- řízení cestovního ruchu – Visit Sweden
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitsweden.com

Mapa Švédska

Finsko

- letní rekreační oblasti: země 118.000 jezer (Saimaa), Savonlina, Hämeenlinna, Pori
- zimní rekreační oblasti: Lahti
- Helsinky – Sibeliův monument, olympijský komplex (1952), hala Finlandia, Suomenlinna (přístavní pevnost)
- Turku (Åbo) – původní hlavní město (do r. 1812), univerzita
- Rovaniemi – metropole Laponska, vesnice Santa Clause, sobí a husky safari, výlety k polárnímu kruhu

Finsko

- řízení cestovního ruchu – Finish Tourist Board
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitfinland.com

Mapa Finska

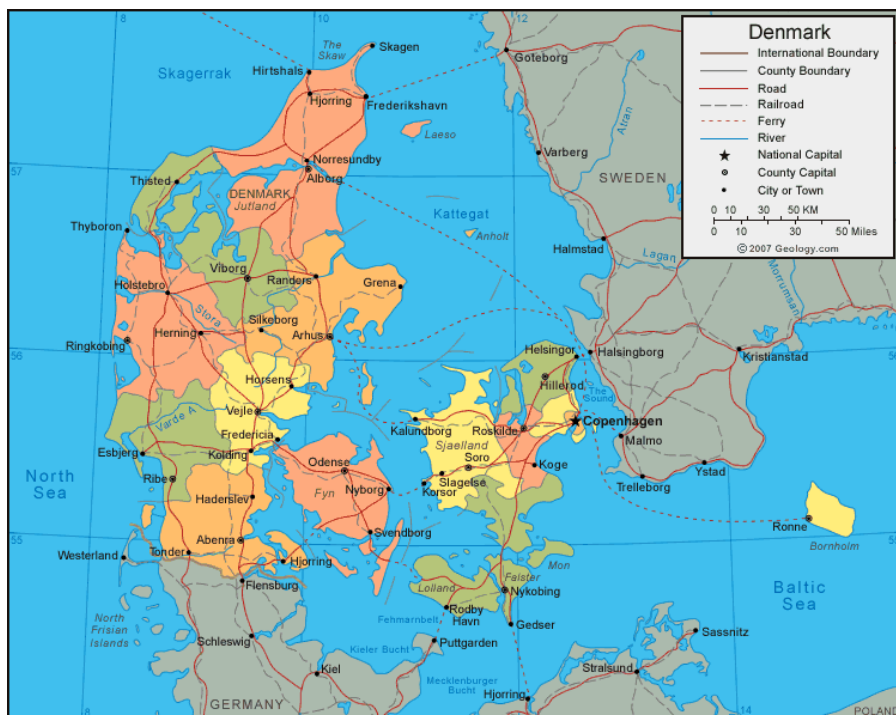
Dánsko

- Faerské ostrovy, Grónsko (Nuuk)
- Kopenhagen – Tivoli (zábavní park), Amalienborg (královský palác), Rosenborg (korunovační klenoty), přístav se soškou Malé mořské víly (H. Ch. Andersen)
- Roskilde – původní hlavní město, katedrála s hrobkami dánských panovníků, Viking Ship Museum
- Odense – rodiště H. Ch. Andersena
- Billund – zábavní Legoland

Dánsko

- řízení cestovního ruchu – VisitDenmark
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitdenmark.com

Mapa Dánska

Slovinsko

- letní rekreační oblasti: Istrijský poloostrov, Koper, Piran, Portorož
- zimní rekreační oblasti: Julské Alpy, Kranjska Gora, Planica, Bled, Maribor, NP Triglav
- Ljubljana – hrad, stavby Josipa Plečnika (Trojmostí)
- Postojenské a Škocjanské jeskyně – jedny z největších na světě (macarát jeskynní)
- řízení cestovního ruchu – Slovenian Tourist Board
- oficiální portál cestovního ruchu – www.slovenia.info

Chorvatsko

- letní rekreační oblasti: Istrijská riviéra (Poreč, Rovinj), Kvarnerská riviéra (Opatija, Rijeka, Krk), Dalmátská riviéra (Zadar, Primošten), Makarská riviéra (Baška Voda, Brač, Hvar), Dubrovnická riviéra (Dubrovnik, Korčula)
- Záhřeb – katedrála sv. Štěpána, Štosmayerova obrazová galerie
- Dubrovnik – pevnost Lovrijenac, palác Sponza, Knížecí palác
- Split – Diokleciánův palác, Jupiterův chrám, katedrála (označována za nejstarší na světě)
- Plitvická jezera – jeden z nejkrásnějších národních parků Evropy, 16 stupňovitě uspořádaných jezer, ze kterých vytéká řeka Korana
- Medugorje (**Bosna a Hercegovina**) – jedno z nejznámějších poutních míst katolíků na světě (Kopec zjevení)

Chorvatsko

- řízení cestovního ruchu – Chorvatské turistické sdružení
- oficiální portál cestovního ruchu: www.croatia.hr

Mapa Chorvatska

Bulharsko

- letní rekreační oblasti: Černé moře (Albena, Zlaté písky, Varna, Nesebar)
- zimní rekreační oblasti: Sofia (Vitoša), Borovec (Rila), Bansko, Pamporovo
- Sofia – chrám Alexandra Něvského, katedrála sv. Sofie, kostel Bojana s nástěnnými malbami
- Rilský monastýr – díla bulharských mistrů, středisko odporu proti turecké nadvládě a uchování křesťanství
- řízení cestovního ruchu – Ministerstvo hospodářství, energetiky a cestovního ruchu

oficiální portál cestovního ruchu – www.bulgariatravel.org

Rumunsko

- letní rekreační oblasti: Černé moře (Mamaia, Eforie, Dunajská delta)
- zimní rekreační oblasti: Transylvánské Alpy (Brasov, Sinaia)
- Bran – klimatické lázně, Drákulův hrad

- Sapinta – Veselý hřbitov (výjevy ze života zemřelých)
- Bukurešť – hlavní město, Caucescův palác
- řízení cestovního ruchu – Romanian Tourist Office

oficiální portál cestovního ruchu – www.romaniatourism.com

Řecko

- letní rekreační oblasti: Attická riviéra (Athény), Olympská riviéra (Nei Pori), poloostrov Chalkidiki, ostrovy Kréta, Korfu, Zakynthos, Kos, Rhodos...
- Athény – Akropolis, Dionýsovo divadlo, Hadriánův oblouk, Panathinaikon (starý olympijský stadion, 1. novodobé OH v r. 1896)
- Marathón – legenda o maratónském běžci (42,195 km)
- Delfy – nejslavnější věštírna starověku
- Thessaloniki – hlavní město řecké Makedonie, Bílá věž, Galeriův oblouk, byzantská kultura
- Olympos – nejvyšší řecká hora, mytické sídlo řeckých bohů
- Kréta – největší ostrov, Knósos (archeologická lokalita), Heraklion
- Rhodos – nejlépe opravené středověké město Evropy

Kos – ostrov Hippokrata (otec medicíny), Asklepion

Řecko

- řízení cestovního ruchu – Greek National Tourism Organization
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitgreece.gr

Mapa Řecka

Kypr

- Nicosia – město 2 světů (evropského a orientálního), v řecké části je moderní arcibiskupský palác v byzantském stylu, Kyperské muzeum
- Římská skála (Petra tou Romiou) – bájně místo, kde se podle starověkého mýtu zrodila z mořské pěny bohyně lásky a krásy Afrodité (Římané ji překřtili na Venuši)
- Hala Sultan Tekke – třetí posvátné místo muslimů po Mekce a Medině
- Salamína – posvátné místo křesťanů

Kypr

- řízení cestovního ruchu – Cyprus Tourism Organization
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitcyprus.com

Mapa Kypru

Ukrajina

- letní rekreační oblasti: Černé moře (poloostrov Krym, lázně Jalta)
- Kyjev – Sofijský chrám, důležité kulturní centrum Kyjevské Rusi, Kyjevsko-pečorská lávra (významné centrum národní kultury)
- Koločava – Podkarpatská Rus, ves Nikoly Šuhaje (hrob), muzeum Ivana Olbrachta (Balada pro banditu)
- řízení cestovního ruchu – National Tourist Office of Ukraine

oficiální portál cestovního ruchu: <http://ukrtourism.com.ua>

Estonsko

- Tallin – perla Baltu, pevnost Vyšehrad, Radniční náměstí

Lotyšsko

- Riga – metropole Pobaltí, bývalá zbrojnice Arzenál

Litva

Villnius – vodní hrad Trakai

Rusko

- letní rekreační oblasti: Černé moře (Soči)
- Moskva – Kreml (citadela ruských carů, Spasská věž s orlojem, Chrámové náměstí), Rudé náměstí, chrám Vasila Blaženého, mauzoleum V. I. Lenina, Treťjakovská galerie
- Petrohrad – Petropavlovská pevnost, Ermitáž (Zimní palác), Něvský prospekt, Kazaňský chrám
- Puškin – Carskoje Selo (Kateřinský palác)
- Petrodvorec – carské letní sídlo, fontány
- Suzdal – pokladnice ruské kultury, byzantská architektura
- Transsibiřská magistrála – nejdelší železniční trať světa
- řízení cestovního ruchu – Visit Russia (RNTO)
- oficiální portál cestovního ruchu: www.visitrussia.org

Turecko

- evropská část – Istanbul (Rumelie), asijská část – Anatolie, odděleno průlivy Bospor a Dardanely
- letní rekreační oblasti: Marmarské a Egejské moře (Bodrum), Levantské moře (Fethyie), Kilikitská riviéra (Adana), Turecká riviéra (Antalya)
- Istanbul (Cařihrad, Konstantinopol) – kdysi sídlení místo Římské říše, Agya Sofia (kdysi největší křesťanský chrám světa, Turky změněn v mešitu v r. 1453), Modrá mešita (hlavní islámská modlitebna), Topkapi (někdejší sultánský palác), Velký bazar (4.000 obchůdků)
- Ankara – moderní hlavní město, Atatürkovo mauzoleum (Mustafa Kemal Atatürk byl zakladatel a tvůrce moderního tureckého státu)

Turecko

- řízení cestovního ruchu – Ministry of Culture and Tourism
- oficiální portál cestovního ruchu: www.goturkey.com

Mapa Turecka

Pojmy k zapamatování

Charakteristika jednotlivých zemí Evropy podle lokalizačních předpokladů pro cestovní ruch. Jednotlivé země evropského kontinentu mají rozdílné předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Vyznačují se odlišnými atraktivitami přírodními i kulturně- historickými.

Shrnutí kapitoly

Evropa patří k hospodářsky nejvyspělejším regionům světa, což se projevuje i v rozsáhlé poptávce cestovního ruchu. Ve vybavenosti pro cestovní ruch u jednotlivých zemí můžeme zaznamenat rozdíly, přesto je možno Evropu klasifikovat jako region s širokým komplexem podmínek vhodných pro uspokojování diferencované poptávky po různých formách cestovního ruchu.

Úkoly k zopakování a procvičení

Které státy Evropy mají nejlepší kulturně- historické předpoklady pro cestovní ruch?

Zhodnoťte přírodní předpoklady cestovního ruchu v Evropě.

Zhodnoťte nejpříznivější přírodní předpoklady Evropy. Konkrétně určete země s vhodným potenciálem přírodních předpokladů pro vysokohorskou turistiku a zimní sporty a střediska letního cestovního ruchu (koupání, vodní sporty).

4. kapitola Geografie cestovního ruchu ostatních světadílů

Studijní cíle:

- představit lokalizační předpoklady cestovního ruchu zbývajících světadílů
- zhodnotit a vysvětlit možnosti vývoje cestovního ruchu ve světadílech – Amerika, Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie

Klíčová slova: lokalizační předpoklady cestovního ruchu, atraktivita cestovního ruchu

Úvod

V současném světě je realizace mezinárodního cestovního ruchu v globálním měřítku značně nerovnoměrná. Hlavním poptávkovým a nabídkovým regionem je Evropa. O druhé a třetí místo se dělí Amerika (s těžištěm v Severní Americe) a Asie (s těžištěm v jihovýchodní Asii a Tichomoří). Podíl ostatních regionů je zatím marginální, ale podle prognózy UN WTO se bude zvyšovat.

Studijní text

Literatura:

Hamarneh, I.: Geografie turismu- mimoevropská teritoria, Praha 2012 ISBN 978- 80- 247- 4430 -8

4.1 Geografie cestovního ruchu Ameriky

Amerika je rozsáhlý kontinent, který se nachází na západní polokouli. Ameriku můžeme dělit podle několika hledisek. Podle převládajících používaných jazyků ji členíme na Latinkou Ameriku do které patří španělsky a portugalsky hovořící státy a Angloameriku s převládajícím anglickým jazykem. Z fyzicko- geografického hlediska rozlišujeme Severní Ameriku a Jižní Ameriku. Geografické aspekty, které jsou důležité pro rozvoj cestovního ruchu dělí Ameriku na tři regiony – Severní, Střední a Jižní Ameriku.

Severní Amerika

Severní Amerika je po Evropě druhou nejvýznamnější oblastí cestovního ruchu na světě. Soustřeďuje asi 20% celosvětového cestovního ruchu. Je prvořadým cílovým i zdrojovým regionem. Vzhledem k poměrně krátké historii osídlení hrají v Severní Americe historické památky v cestovním ruchu mnohem menší úlohu než v Evropě. Vynikající je však bohatství přírodních pozoruhodností, většinou na území národních parků. Ta mají v USA nejdelší tradici. Velmi dobré jsou přírodní podmínky pro přímořskou rekreaci. Oba státy (Kanada a USA) mají hustou síť dobře vybavených středisek cestovního ruchu od nejluxusnějších po jednodušší, sloužící aktivním druhům dovolené.

Střední Amerika

Cestovní ruch získal v některých státech Střední Ameriky významné ekonomické postavení. Z pohledu lokalizačních předpokladů významnou roli má subtropické podnebí, karibské moře, které patří k nejteplejším mořím světového oceánu a pestrým životem korálových útesů a také bohatství kulturněhistorických památek (Mexiko, Guatemala, Honduras). Z ostrovů v Karibském moři se ve světovém cestovním ruchu nejvíce uplatňují Dominikánská republika, Jamajka, Portoriko a Kuba. Turisticky atraktivní jsou Bahamy a Bermudy, které sice geograficky přímo nepatří do oblasti Karibského moře, ale často se k ní započítávají. V pevninské části má největší význam z pohledu cestovního ruchu Panama a Mexiko.

Jižní Amerika

Na rozsáhlém území Jižní Ameriky se teprve cestovní ruch rozvíjí. Tento region má rozmanité přírodní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Většina států patří mezi hospodářsky málo rozvinuté. Některé z nich (Brazílie, Argentina, Chile) se řadí mezi tzv. nové industrializované země s rychlejším rozvojem.

Pojmy k zapamatování

Geografické členění Ameriky je důležité z pohledu hodnocení významu cestovního ruchu pro celý region. Ameriku dělíme na Severní, Střední a Jižní Ameriku. Nejvýznamnější postavení cestovního ruchu je v Severní Americe, kde hlavní příčiny návštěvnosti jsou dány přírodními předpoklady.

Úkoly k zopakování a procvičení

Porovnejte význam přírodních předpokladů pro cestovní ruch v jednotlivých regionech Severní, Střední a Jižní Ameriky.

Porovnejte význam kulturně- historických památek pro cestovní ruch v Evropě a v Americe.

4.2 Geografie cestovního ruchu Asie

Asie je největší světadíl naší planety, který spolu s Evropou tvoří kontinent Euroasie. Asie má rozlehlé území mimořádně rozmanité z hlediska přírodního prostředí, historického vývoje i současné socioekonomické situace. Proto se jednotlivé státy liší z hlediska geografie cestovního ruchu. Velká horizontální i vertikální členitost různorodé klimatické poměry zvyšují přitažlivost území. Asie je též kolébkou mnohých dominantních náboženství na které se vážou četné historické památky a stavby. Proti výraznějšímu rozmachu cestovního ruchu působí relativně velká odlehlost od hospodářsky vyspělých oblastí, často velmi složitá politická situace, sociální zaostalost a též náboženský fanatismus, který vládne v některých oblastech a způsobuje konflikty a zvyšuje objektivní nebezpečí.

Jihozápadní Asie- nejvýznamnější postavení v rámci celého kontinentu má Jihozápadní Asie. Pro cestovní ruch jsou důležité jak přírodní i kulturně- historické předpoklady, kterou umocňuje skutečnost, že v této oblasti se křižují cesty muslimů, židů a křesťanů, nacházejí se zde poutní místa (Betlehem, Jericho, Nazaret, Jeruzalem, Mekka, Medina)

Jižní Asie – zastupuje jí rozsáhlý indický subkontinent (Indie, Pakistan, Bangladéš, Nepál, Bhútán)

Jihovýchodní Asie- disponuje písčnými plážemi, velkým množstvím kulturních památek, bujná tropická vegetace. Nejvíce navštěvované jsou státy Thajsko, Singapur a Malajsie.

Východní Asie- do této oblasti patří Čína, Japonsko, Mongolsko, Severní a Jižní Korea a ostrov Taiwan. Charakteristické jsou rozmanité přírodní podmínky- vedle pouští se zde nacházejí vysoká pohoří (Himaláje, Karakoram).

4.3 Geografie cestovního ruchu Afriky

Cestovní ruch v Africe je s výjimkou některých významných historických lokalit (pyramidy-Gíze, Sakkara a Luxoru, muzeum egyptské kultury v Káhiře a další) vázaný na přírodní atraktivitu – pláže, horské masívy, národní parky a biosférické rezervace. Navštěvovanou oblastí Afriky je Severní Afrika pro pláže při Středozezemním moři a láká i odlišná kultura obyvatel. Cestovní ruch se rozvíjí hlavně v Maroku, Alžírsku, Tunisku a Egyptě.

Jižní Afrika je nejnavštěvovanější oblastí Afriky, především Jihoafrická republika (Pretoria, Durban, Kapské město, Sun City)

Namíbie, Zimbabwe jsou nejvýznamnějšími destinacemi loveckého cestovního ruchu. Atraktivní jsou pro cestovní ruch ostrovy patřící k Africe- Madagaskar, Seychely, Komory, Mauricius.

4.4 Geografie cestovního ruchu Austrálie a Oceánie

Intenzivnějšímu rozvoji mezinárodního cestovního ruchu brání nevýhodná geografická poloha makroregionu vůči hospodářsky nejvyspělejšími státům. Hlavními předpoklady cestovního ruchu jsou přírodní podmínky. Především příjemné subtropické podnebí jihovýchodní Austrálie, tropické přímořské podnebí převážné části ostrovů v Oceánii. Hlavními středisky jsou města Sydney, hlavní město Austrálie Canberra, Darwin, Adelaide, Perth. Austrálie je oblastí cílovou i zdrojovou a má i silný domácí cestovní ruch.

Z ostrovů a souostroví mají nejintenzivnější cestovní ruch nezávislé státy Fidži a Tongo, Americká Samoa a Francouzská Polynésie.

Shrnutí

Rozvoj cestovního ruchu je dán mimo jiné i lokalizačními předpoklady, které můžeme rozdělit na předpoklady přírodní a kulturně- historické. Ne každé teritorium má komplexně zastoupené obě složky lokalizačních předpokladů.

Úkoly k zapamatování a procvičení

Porovnejte lokalizační předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu v jednotlivých světadílech.

Zhodnoťte lokalizační předpoklady cestovního ruchu Evropy a ostatních světadílů.

